

נערה שנתפתתה פרק רביעי כתובות מ.מ.

עין משפט
גר מצוה

כג א מ"י פ"א מהל'
נדרים הל' כב ט"ס"ע
י"ד ס"י רלג טע"י:

תוספות ר"ד

מתנ' האב אינו חייב
במונות בתו זה מדרש
דרש רב"ע פי' ביום
שמינה נשיא בכרם
שביכנה פי' בתוך הישיבה
וע"ש שהיו יושבים שורות
שורות נקראין כרם: הבנים
יירשו והבנות יזונו מה
הבנים אינן יורשים אלא
לאחר מיתת אביהן אף
הבנות אינן יורשות אלא
לאחר מיתת אביהן. פי'
א"ג דבתנאי כתובה כתוב
סתם בנין נוקבין ויהיו
ליכי מינאי יהוון יתבין
בבית ומיתני מנכסי
עד דתיסבין לגוברין פי'
אפי"ה לא הוי האי תנאי
אלא לאחר מיתת ויליף
לה ר"א מתנאי דבנים
דמה תנאי דבנים אינו
אלא לאחר מיתת דהא
ירתון תנן. אף תנאי דבנות
לא הוי אלא לאחר מיתת
אבל בחיי לא מחייב ואין
אשתו יכולה לכפור לזון

ואימא הני מי"י היבא דלא הדרא לבי נשא. נראה לר"י דהכי
פריך מנ"ל דאיתר צית אציה למעוטי מסר האב לשלוחי
הבעל דלמא תרוייהו צריכי לנכנסה לחופה ולא נבעלה דאי לא כתב
אלא חד ה"א ה"מ היא דלא הדרא לבי נשא אצל הדרא לבי נשא
אימא דמהדר לנמלא קמיימא להכי

איצטרין קרא אחרינא ואכתי מסר
מנלן ואע"ג דהיא דנבעלה קים לן
דלא הדרא היינו משום דאשתני גופא
אצל לא נבעלה דאכתי צמולה היא
אימא דמהדר אמר רבא כבר פסקה
תנא דזי רבי ישמעאל ואשמועינן
דלא הדרא והיינו לכל הפחות
כשנכנסה לחופה ולא נבעלה וגלי
קרא צנדרים וה"ה צבל מוקס אס
כן איתר חד מהינן קראי למסר
האב לשלוחי הבעל למפטרה מסקילה
הואיל ואשכחנא דלא הדרא מדמתנא
דזי ר' ישמעאל סברה הוא דלא
הדרא צבל הנך דאמעט מסקילה
כגון מסר ולהכי נקט צמלתיה דתנא
דזי רבי ישמעאל מסר ומיהו קשה
לפי' זה דהיינו ילפינן מנדרים דלא
הדרא למילתא קמיימא נהי דגבי
נדרים לא הדרא דהיינו משום דגלי
לן קרא דכיון דאיתר מרשות האב
שעה אחת שוב אין לו כח מ"מ
לענין סקילה היכי שייך לומר דלא
הדרא דאף ע"פ שנכנסה לחופה כיון
שלא נבעלה ונתאלמנה או נתגרשה
וחזרה ונתארסה למה לא תהיה
בסקילה כיון שהיא נערה צמולה
מארסה ואע"ג דילאה מרשות
האב מ"מ תנא כמו יתומה שאין
לה אב דהויא בסקילה כדאשכחנא
בגיות דמתנ' ויש לומר דהא
פשיטא ליה דנשואה שאינה בעולה
חשובה כבעולה ואין חילוק כלל
דשואין משו לה כבעולה לכל דבר
וכי היכי דבעולה פשיטא דלא הדרא
למילתא קמיימא לכל דבר ה"ה שאינה
בעולה ולא אצטרין דרשא דתנא
דזי רבי ישמעאל אלא לאשמועינן
דלא נימא כיון דלא נבעלה ונתאלמנה
או נתגרשה צטלו להו שס נשואין
מינה והוי כלא נשאת מעולם וכיון
דגלי לן קרא צנדרים נדרים דע"י
אלמנות וגרושין לא נבעטלו הנשואין
כאלו לא הוה ה"ה לענין סקילה
וכיון דלא נבעטלו פשיטא דלא
הדרא למילתא קמיימא דמשוה ממש
כבעולה ומה שפ"ה דל"ג ה"מ דלאו
קושיא היא ופירש נמי דאמתנין
קא צעי קשה דאי אמתני' קא צעי
למה המתין כל כך ובחסם מוחק הני
מילי דיש נמי לפרשו בלשון צעיא
כמו ואימא:

היאך אני קורא בה. מתוך פירוש
הקונטרס משמע דאיצטרין
ליה למגמר אס היא ברשות האב אס

לאו כשהיא צדק וקשה לר"י דהא מלזנות צית אציה נפקא וגמרינן
נדרים מהתם ונראה דלענין חזרה כשנתאלמנה או נתגרשה
איצטרין למילף מהכא: **וְנָדָר** אֲלֵמְנָה וּגְרוּשָׁה מִהַ תְּלַמּוּד לְדוּמָר.

תימא דאיצטרין לכדדרשינן צפרק צמרא דנדרים (דף פח):
קָרָא וְחֹמֶר לְבָנִים דְּעַסְקֵי בְּאוֹרֵייתָא. ולקמן צפרק צמרא (דף קח):
וס' גזי אדמון דפריך דעסקי צאורייתא ירית דלא עסקי
צאורייתא לא ירית לענין ירושה דאורייתא ודאי איכא למיפרך
דאין לנו לגזול לו מה שזכתה לו תורה אצל הכא קאמר דלא
מחמרינן צאתו שפוסק צמורה ומפרנסינן ליה כדי שיעסקו צמורה:
כשהס

הכי גרסינן ואימא היבא דהדרא לבי נשא סהדר למילתא קמיימא.
מי הויא כמי שלא נמסרה. צעיא צעלמא היא ואינה קושיא כל כך אלא
דקמני מתני' הרי היא ברשות הבעל ומשמע ואפי' חזרה מן הדרך
לצית אציה כבר יאלה מרשות האב וכיון דלא נפקא לן מסיבת שלוחין

ואימא היבא דהדרא לבי נשא הדרא למילתא
קמיימא אמר רבא ההוא כבר פסקה תנא
דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל
יגדר אלמנה וגרושה כל אשר אסרה על
נפשה יקום עליה מה תלמוד לומר והלא
מוצאת מכלל אב ומוצאת מכלל בעל אלא
הרי שמסר האב לשלוחי הבעל או שמסרו
שלוחי האב לשלוחי הבעל ונתארמלה
בדרך או נתגרשה היאך אני קורא בה בית
אביה של זו או בית בעלה של זו אלא לומר
לך כיון שיצאה שעה אחת מרשות האב
שוב אינו יכול להפך אמר רב פפא אף אנן
נמי תנינא ה"הבא על נערה המאורסה אינו
חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה והיא
בבית אביה בשלמא נערה ולא בוגרת בתולה
ולא בעולה מאורסה ולא נשואה בבית
אביה למעוטי מאי לאו למעוטי מסר האב
לשלוחי הבעל אמר רב נחמן בר יצחק אף
אנן נמי תנינא ה"הבא על אשת איש כיון
שנכנסה לרשות הבעל לנשואין אף על פי
שלא נבעלה ה"הבא עליה הרי זה בחנק נכנסה
לרשות הבעל בעלמא שמע מינה: **מתני'**
האב אינו חייב במונות בתו זה מדרש
דרש רבי אלעזר בן עזריה לפני חכמים
בכרם ביבנה הבנים יירשו והבנות יזונו
מה הבנים אינן יורשין אלא לאחר מיתת
האב אף הבנות אינן יורשות אלא לאחר
מיתת אביהן: **גמ'** במונות בתו הוא דאינו
חייב הא במונות בנו חייב בתו נמי חובה
הוא דליכא הא מצוה איכא מני מתניתין
לא רבי מאיר לא רבי יהודה ולא רבי יוחנן
בן ברוקא דתנינא מצוה לזון את הבנות
קל וחומר לבנים דעסקי בתורה דברי
רבי מאיר רבי יהודה אומר מצוה לזון את
הבנים וקל וחומר לבנות משום זילותא
ר' יוחנן בן ברוקא אומר חובה לזון את
הבנות לאחר מיתת אביהן אבל בחיי אביהן
אלו ואלו אינן גזוונין מני מתניתין אי רבי
מאיר הא אמר בנים מצוה אי רבי יהודה
הא אמר בנים נמי מצוה אי רבי יוחנן בן
ברוקא אפי' מצוה נמי ליבא איבעית אימא
רבי מאיר איבעית אימא ר' יהודה איבעית
אימא רבי יוחנן בן ברוקא איבעית אימא ר'
מאיר והכי קאמר האב אינו חייב במונות בתו
והוא הדין לבנו הא מצוה בביתו איכא קל
וחומר לבנים והאי דקתני בתו הא קמ"ל
דאפילו

דהא אינו ירתון תנן והכי מפרש לה צ"ש נוחלין דהאי הננים יירשו
אכמזב צנין דכרין קאי: **גמ'** חובה לזון הבנות. תנאי כמזב
הוא: אין גזוונין אפילו מנהו אין כאן: האמר צניס נמי מזה.
ולא חובה: אפילו מנהו ליכא. לא צננים ולא צננות: איבעית
אימא רבי מאיר והכי קאמר ר' כלומר צמו דנקט ללא למידק
הא צנו חייב אלא משום דרבי מאיר עדיף ליה צנו אי נקט אינו
חייב במונות צנו הוה אמרנא צנו הוה דחובה ליכא מנהו איכא
אצל צמו אפילו מנהו ליכא להכי תנא אינו חייב צמנו
לממירא דמנהו מיהא איכא וה"ה לצנו דחובה מיהא ליכא:
דאפי'

(א) יצמות פו. (ב) סנהדרין
סו. א צ"ב קלא. (ד)
[מוספתא פי"ד ע"ש]
צ"ב קלא. (ה) [טעם
זה דעסקי צמורה למה
צמוספתא וצ"כ הרש"ש
בצ"ב צוה"ל דעסקי
צאורייתא ולא ליחלו פירוש
הוא וזינו מני הבנייתא].
(ו) [לעיל מח. ג. (ד) ודברים
כז. (ה) [במדבר ל. (ט) דף
מח. (ו) [בבבית סת. (ז)
צ"ב קלא. (ח)

תורה אור השלם
1. וְנָדָר אֲלֵמְנָה וּגְרוּשָׁה
כַּל אֲשֶׁר אָסְרָה עַל
נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ:
במדבר ל'

מוסף רש"י

והלא מוצאת מכלל
אב כ"י. ומי יפר לה
(יבמות 19). בית אביה
של זו. ה"הבא על אשה
לגמרי ויכול האב להפך,
או בית בעלה של זו.
והכי היא כמאמר אלמנה
ואין האב מפר, לך יא
מקרא הוא לומר לך כיון
שנמטה כ"י (שם). ה"הבא
על נערה המאורסה
אינו חייב. סקילה. עד
שתהא נערה. אלא קטנה
שקדשה אציה ה"הבא עליה
בקטנותה אינו בסקילה,
ופלוגמא דתנאי היא איכא
למ"ד צמק ואיכא למ"ד
פפור לגמרי (סנהדרין
10). בתולה. ולא בעולה,
מאורסה. ולא נשואה,
ואפילו נכנסה לחופה
ולא נבעלה. קרינא ביה
צמולה. מיהו לא קרינא ביה
מאורסה (שם). למעוטי
מסר האב לשלוחי
הבעל. וימנה דרך
(שם). אף הבנות אינן
גזוונות אלא לאחר
מיתת אביהן. ובחיי
אין ספינן אמתו לזון
את צניו, אלא כפינן
ליה אסיתא כ"י (רשב"ם
ב"ב קלא. וע"י לקמן
הבנות. משום ומנשך לא
תמעל, ומיהו מזה הוה
דליכא. צמקן אינו חייב
במונות צמו ואין מחייבין
אמתו לזון צניו ובצטו
כדלמרינן (לקמן) דלמרינן
ליה יאכוד ילדה ואצ"ל
מתא שדא (רשב"ם ב"ב
קלא). דעסקי בתורה.
ולא ליחלו, פירוש הוא
ואינו מני הבנייתא (שם).

